

Katja Lehtisaari

Tutkijatohtori

Aleksanteri-instituutti, Helsingin yliopisto

Loppuraportti tutkijavierailusta Oxfordin yliopiston Reuters-instituuttiin 1.1.-30.6.2015

Olin kevätkauden 2015 vierailevana tutkijana Oxfordin yliopiston Reuters-instituutissa (<https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/>). Vierailu liittyi tutkijatohtorin projektiin Media ja markkinat Venäjällä, joka käsittelee median roolia ja mediamarkkinoiden muutosta Venäjän modernisaatioprosessissa. Tutkijavierailun rahoittivat Helsingin Sanomien Säätiön ja Ella ja Georg Ehrnroothin säätiön apurahat. Projekti liittyy myös tutkijarooliin Suomen Akatemian rahoittamassa Venäjä-tutkimuksen huippuyksikössä ”Venäjän modernisaation valinnat”, jota koordinoi Helsingin yliopiston Aleksanteri-instituutti.

Tässä tutkimusprojektissa olen tarkastellut sitä, miten venäläiset mediayhtiöt vastaavat mediamarkkinoiden ja viestintäpolitiikan muutosten tuomiin haasteisiin. Venäjän mediaa luonnehtii kaksijakoisuus: mediaomistus on jakautunut ohjailtuun valtioon tai valtiota lähellä olevaan pääomaan ja yksityiseen, kaupalliseen pääomaan. Mediamarkkinoita muotoilevat samaan aikaan muun muassa sananvapauden, taloustilanteeseen ja teknologiseen muutokseen liittyvät haasteet. 2000-luvun alkupuolella näytti, että markkinatoimijoiden osuus kasvaa, mutta viime vuosina valtioon ohjailu on kasvanut nopeasti ja viestintää koskevan sääntelyn muutokset ovat rajoittaneet esimerkiksi ulkomaisten mediayritysten toimintamahdollisuuksia. Tutkijavierailun pääraportti on julkaistu englanniksi Reuters-instituutin Working papers -sarjassa.

Vierailu Reuters-instituuttiin toi tutkimukseen laajalti kansainvälisiä vertailukohtia, sillä instituutissa tehdään paljon eri maita vertailevaa mediatutkimusta, ja lisäksi instituutin kansainvälinen toimittajakoulutusohjelma toi näkökulmia journalismiin eri maissa. Tutkijavierailu antoi mahdollisuuden myös verkostoitua Englannissa vaikuttavien tai Reuters-instituutissa vierailevien ulkomaisten journalismin ja mediatalouden tutkijoiden kanssa. Antoisaa oli myös osallistua toimittajakoulutuksen seminaareihin, joissa mediajohtajat ja -tutkijat kertoivat näkemyksiään alan kehityksen ajankohtaisista kysymyksistä. Tutkijavierailun aikana ja sen jälkeen pidin myös tutkimusaiheesta esitelmiä konferensseissa ja kävin konferenssi- ja aineistonhankkimismatkalla Moskovassa.

Hankkeeseen liittyvät julkaisut 2015

Lehtisaari, K. (2015). *Market and Political Factors and the Russian Media*. (Working Papers). Oxford: Reuters Institute for the Study of Journalism.

<https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/Market%20and%20political%20factors%20and%20the%20Russian%20media%20-%20Katja%20Lehtisaari.pdf>

Lehtisaari, K. (2015). *The New Rules for the Advertising Market in Russian TV / Mainosmarkkinoiden uusjako Venäjän televisiossa*. Aleksanteri Insight - Snapshots of Eurasia, (1/2015), 1-2.

http://www.helsinki.fi/aleksanteri/english/insight/AI_15_1.pdf

Lehtisaari, K. (2015). Book review: The media in transitional democracies. *Global Media and Communication*, 11(1), 81-82.

Lehtisaari, K. (2015). Markkinat ja muut voimat – taluslehdistö esimerkkinä venäläisen lehdistön muutoksesta. In M. Kivinen, & L. Vähäkylä (Eds.), *Venäjän palatseissa ja kaduilla*. (pp. 110-116). (Tutkitusti). Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.

Hankkeeseen liittyvät esitelmät ja luennot 2015

Vierailuluento "Challenges for media management in Russia: Newspapers in a converged environment" tutkijaseminaarissa, National Research University Higher School of Economics, 6.4.2015, Moskova, Venäjä.

Esitelmä "Russian media companies in the converged environment", XVI April International Academic Conference on Economic and Social Development at National Research University Higher School of Economics. 7.4.2015, Moskova, Venäjä.

Esitelmä "Media industry and media policy: reacting to changing regulation", FACE Conference European Media Policy 2015: New Contexts, New Approaches. 9.4.2015, Helsinki.

Esitelmä "Newspaper industry and challenges of rapidly changing business environment: Case Russia", Emma conference 2015: "Development and Sustainability in Media Business". 28.5.2015, Hampuri, Saksa.

Esitelmä "Russian newspapers in the converged environment", The 9th World Congress of ICCEES: Where many wests meet many easts. 4.8.2015, Makuhari, Japani.